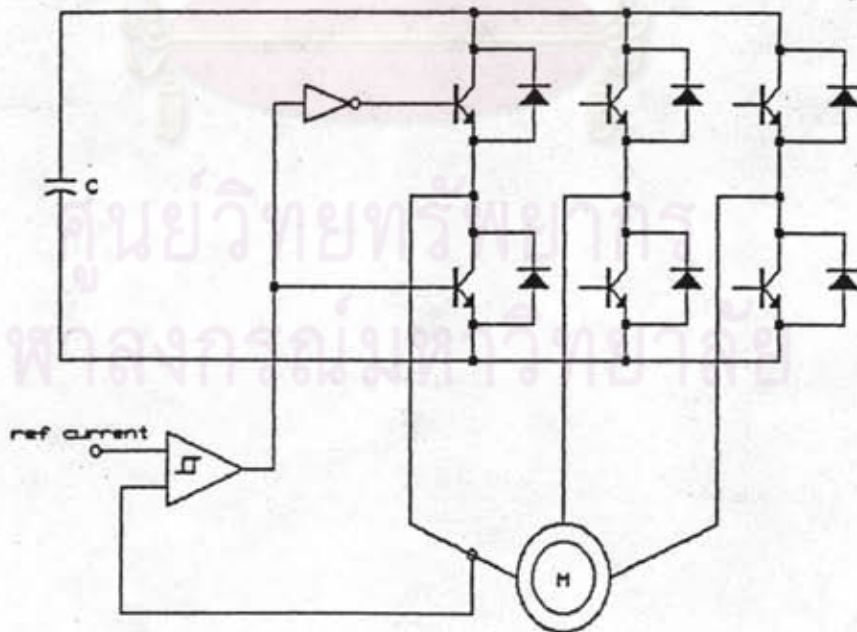

วงจรอินเวอร์เตอร์

1. ความเบื้องต้น

การควบคุมความเร็วมอเตอร์เหนี่ยวนำกระแสสลับ ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก โดยใช้อุปกรณ์ที่เรียกว่า อินเวอร์เตอร์ ซึ่งเป็นอุปกรณ์แปลงผันพลังงานไฟตรงเป็นไฟสลับ อินเวอร์เตอร์สามารถแปรความถี่ของแรงดันหรือกระแสที่จ่ายให้แก่ตัวมอเตอร์ได้ทำให้สามารถปรับความเร็วของมอเตอร์ได้ตั้งแต่ความเร็วรอบที่ต่ำจนถึงความเร็วรอบที่สูง ซึ่งเหมาะกับงานที่ต้องการใช้มอเตอร์เป็นเครื่องต้นกำลัง และสามารถปรับความเร็วของมอเตอร์ได้อย่างต่อเนื่องสำหรับโครงการนี้เลือกวิธีการควบคุมความถี่ของกระแส โดยใช้โครงสร้างของอินเวอร์เตอร์แบบ voltage-fed inverter ที่ควบคุมกระแสด้านออก หรือกระแสเข้ามอเตอร์ให้มีความใกล้เคียงไซน์ที่สามารถแปรความถี่ได้ โดยมีขนาดของกระแสเป็นอัตราส่วนกับโหลดทางกล ดังแสดงในภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ลักษณะโครงสร้างและการควบคุมของวงจรอินเวอร์เตอร์

สำหรับข้อดีของการควบคุมกระแส ก็คือเป็นการควบคุมแรงบิดสูงสุดให้คงที่ตลอดย่านการใช้งานในภาวะชั่วคราว (transient) จึงเหมาะสมกับงานที่ต้องการผลตอบแทนของความเร็วที่ไว ข้อดีอีกประการหนึ่ง คือ สามารถลดผลของความต้านทานด้านตัวอยู่หนึ่ง (stator resistance) ทำให้สามารถควบคุมความเร็วได้ดียิ่งขึ้นที่ความถี่ต่ำ เมื่อเทียบกับกรณีของการควบคุมแรงดัน

อย่างไรก็ดี การควบคุมแรงบิดสูงสุดให้คงที่โดยการควบคุมกระแสตามฟังก์ชันไม่เชิงเส้น มีข้อจำกัดที่จุดตั้งอินเวอร์เตอร์จะต้องวัดพารามิเตอร์ของมอเตอร์ และนำมาคำนวณหาฟังก์ชันไม่เชิงเส้น แล้วนำมาใช้ออกแบบหน่วยความจำในเครื่องอินเวอร์เตอร์ อินเวอร์เตอร์ชนิดนี้จึงไม่ใช่ชนิดใช้งานทั่วไป (general purpose) หากต้องปรับให้ใช้กับมอเตอร์ที่เป็นโหลดก่อนใช้งาน

2. ค่าพารามิเตอร์ของมอเตอร์

ในการออกแบบวงจรส่วนคุมค่าความเร็วนั้นจะต้องมีวงจรฟังก์ชันไม่เชิงเส้น ซึ่งฟังก์ชันไม่เชิงเส้นนี้จะประกอบไปด้วยตัวแปรต่างๆ ที่เป็นค่าพารามิเตอร์ของมอเตอร์ ดังนั้นจึงต้องหาค่าพารามิเตอร์ของมอเตอร์ที่ทำได้โดยการวัด (Fitzgerald, Kingsley, Uman, 1983) โดยแบ่งการวัดออกเป็นสองส่วนคือ การทดสอบโดยหมุนแบบตัวเปล่า (no load test) และการทดสอบโดยการลอคตัวหมุน (blocked rotor test) ซึ่งสามารถวัดและคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ในปริมาณสัมพัทธ์ได้ดังนี้

$$\text{ความต้านทานทางด้านตัวหมุน (} r_r \text{)} = 0.0754$$

$$\text{ความต้านทานทางด้านตัวอยู่หนึ่ง (} r_s \text{)} = 0.0756$$

$$\text{ความเหนี่ยวนำทางด้านตัวหมุน (} x_r \text{)} = 1.77$$

$$\text{ความเหนี่ยวนำทางด้านตัวอยู่หนึ่ง (} x_s \text{)} = 1.83$$

$$\text{ความเหนี่ยวนำร่วม (} x_m \text{)} = 1.73$$

สำหรับการวัดหาค่าความเฉื่อย (moment inertia ; J) ของมอเตอร์ (สิทธิ์ ศิวารัตน์, 2533) ได้ค่า $J = 0.011648 \text{ kg}\cdot\text{m}^2$

3. วงจรรภาคกำลัง

วงจรรินเวอร์เตอร์ประกอบด้วยทรานซิสเตอร์ที่ต่อกับแบบ เต็มบริดจ์สามเฟส ทาง

ด้านเข้าเป็นแหล่งจ่ายไฟตรง ดังภาพที่ 3.1

การออกแบบขนาดของทรานซิสเตอร์ในวงจรอินเวอร์เตอร์

จากข้อกำหนดในตารางที่ 1 กำหนดให้

อินเวอร์เตอร์ :	พิกัดทางด้านออก	1.5	กิโลวัตต์
	: แรงดันด้านเข้า	700	โวลต์
มอเตอร์ :	พิกัดของมอเตอร์	1.5	กิโลวัตต์
	: ขนาดแรงดัน	380	โวลต์
	: ขนาดกระแส	3.6	แอมแปร์

อินเวอร์เตอร์สามารถใช้งานเกินพิกัดโหลดได้เป็น 150 เปอร์เซ็นต์

เนื่องจากข้อกำหนดให้สามารถจ่ายกระแสให้มอเตอร์ได้สูงสุด เกินค่าพิกัดของมอเตอร์ได้ 150 เปอร์เซ็นต์ดังนั้นสามารถคำนวณหาขนาดของกระแสผ่านทรานซิสเตอร์ได้ดังนี้

$$\text{แอมพลิจูดของกระแสมีค่า} = \sqrt{2} \cdot (1.5)(3.6) = 7.6 \text{ แอมแปร์}$$

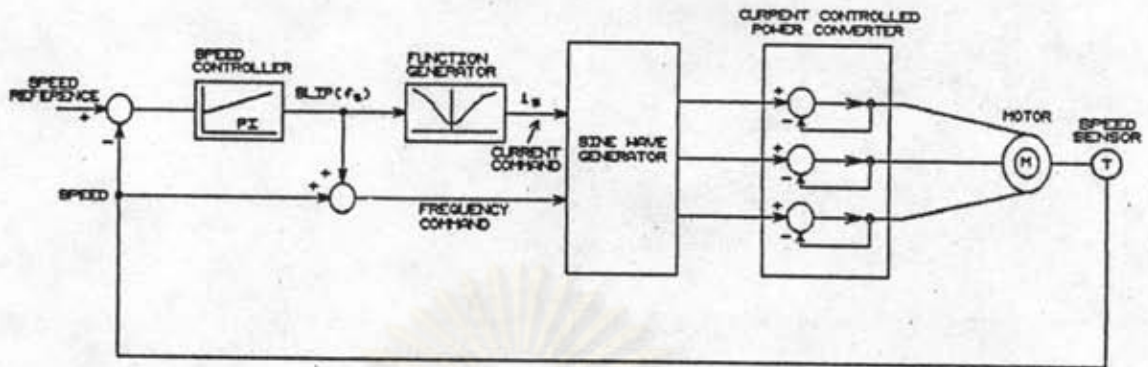
ตามข้อกำหนดของผู้ผลิตทรานซิสเตอร์ กำหนดให้ขนาดของกระแสสูงสุดของทรานซิสเตอร์ควรมีค่ามากกว่ากระแสสูงสุดประมาณ 3-4 เท่า แรงดันสูงสุดของทรานซิสเตอร์ควรมีค่ามากกว่าแรงดันคร่อมทรานซิสเตอร์ประมาณ 2 เท่า นั่นคือทรานซิสเตอร์ควรทนกระแสได้ประมาณ 30 A และทนแรงดันประมาณ 1400 V แต่เมื่อพิจารณาทรานซิสเตอร์ที่มีอยู่ในห้องปฏิบัติการจึงเลือกทรานซิสเตอร์เบอร์ QM50DY2H (Mitsubishi Electric, 1985) ที่มีขนาด $I_{C(max)}$ เท่ากับ 50 แอมแปร์ต่อตัว และ $V_{CE(max)}$ เท่ากับ 1000 โวลต์ต่อตัว

4. วงจรภาคควบคุม

สำหรับรายละเอียดของวงจรส่วนควบคุมความเร็วแสดงดังในภาพที่ 3.2 ซึ่งสามารถอธิบายการทำงานได้ดังนี้

มอเตอร์เหนี่ยวนำรับพลังงานจากอินเวอร์เตอร์ โดยการทำงานของอินเวอร์เตอร์เป็นแบบฮีสเทรีซิส หรือ current bang-bang โดยใช้วงจรขับนำสวิตช์รับสัญญาณที่เป็นผลการเปรียบเทียบระหว่าง กระแสที่วัดซึ่งเป็นกระแสตัวอยู่หนึ่งของมอเตอร์ กับกระแสอ้างอิงที่

เป็นกระแสคูลค่า โดยที่กระแสอ้างอิงได้มาจากวงจรกำเนิดสัญญาณไซน์

ภาพที่ 3.2 แผนภาพบล็อกของวงจรภาคควบคุม

ในการควบคุมความเร็วทำได้โดย การวัดความเร็วรอบของมอเตอร์แล้วนำมาเปรียบเทียบกับค่าความเร็วที่ตั้งไว้ โดยวงจรเปรียบเทียบเป็นวงจรคูลค่าแบบ PI และสัญญาณที่ได้คือ สลิป (slip) จากการศึกษาลักษณะของมอเตอร์จะได้อความสัมพันธ์ของสลิป กับขนาดของกระแสตัวอยู่หนึ่งเป็นไปดังสมการ 3.1 และความสัมพันธ์ระหว่างแรงบิด (torque) กับสลิปดังสมการที่ 3.2 (โคทม อารีชา, 2532) โดยค่าในสมการจะเป็นค่าในปริมาณสัมพันธ์ (per unit) ทั้งหมด

$$i_s = \frac{\psi_s}{X_s} \sqrt{\frac{1+(f_s \omega_n T_r)^2}{1+(f_s \omega_n T_r')^2}} \quad (3.1)$$

$$m_e = \frac{(f_s \omega_n T_r)}{1+(f_s \omega_n T_r')^2} \cdot \left(\frac{X_h \psi_s}{X_s X_r} \right)^2 \quad (3.2)$$

$$T_r = \frac{X_r}{\omega_n T_r} \quad (3.3)$$

$$T_r' = \sigma T_r \quad (3.4)$$

$$\sigma = 1 - \frac{X_h^2}{X_s X_r} \quad (3.5)$$

โดย

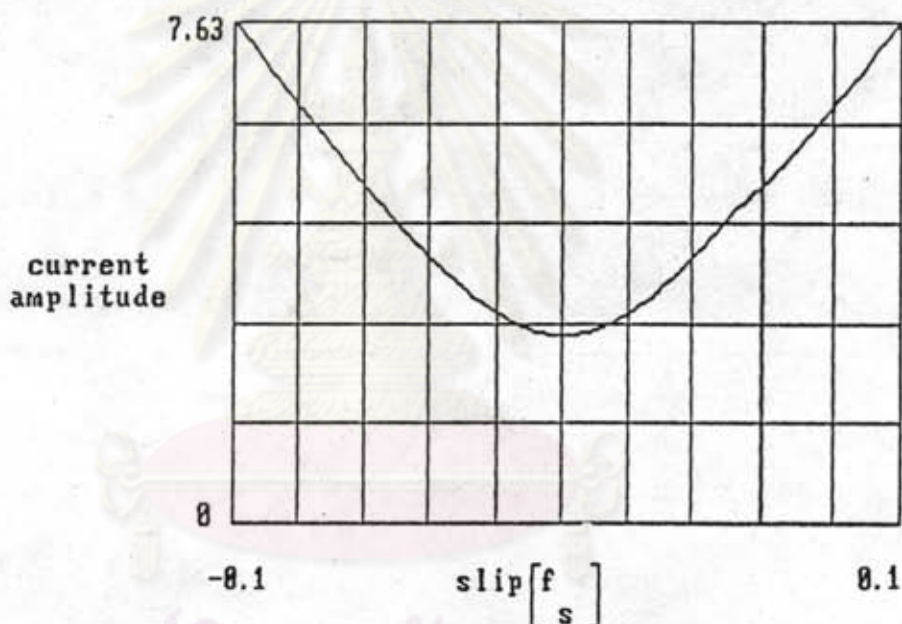
ψ_s เป็นค่าฟลักซ์ของตัวอยู่หนึ่ง (stator flux)

r_r เป็นค่าความต้านทานด้านตัวหมุน (rotor resistance)

x_s เป็นค่าความเหนี่ยวนำทางด้านตัวอยู่หนึ่ง (stator inductance)

- x_r เป็นค่าความเหนี่ยวนำทางด้านตัวหมุน (rotor inductance)
- x_m เป็นค่าความเหนี่ยวนำร่วม (mutual inductance)
- σ เป็นค่าสัมประสิทธิ์ของการรั่วไหล (leakage coefficient)
- m เป็นค่าแรงบิดทางไฟฟ้าของมอเตอร์

เมื่อกำหนดให้ $\psi_m = 1$ นั่นคือฟลักซ์มีค่าที่ระบุ (nominal) จากค่าพารามิเตอร์ของมอเตอร์ในหัวข้อที่ 2 และจากสมการที่ 3.1 จะได้ความสัมพันธ์ของ i_m ในฟังก์ชันของสลลิป ดังภาพที่ 3.3 นอกจากนั้นจะสังเกตเห็นได้ว่าไม่มีค่าความต้านทานทางด้านตัวอยู่หนึ่งในสมการที่ 3.1 และ 3.2 เลย แสดงว่าการควบคุมกระแสสามารถลดผลของความต้านทานด้านตัวอยู่หนึ่ง ทำให้สามารถควบคุมความเร็วได้ดียิ่งขึ้นเมื่อเทียบกับการควบคุมแรงดันโดยเฉพาะที่ความถี่ต่ำ

ภาพที่ 3.3 รูปคลื่นขนาดของกระแสในฟังก์ชันของสลลิป

เมื่อให้สลลิปเป็นตัวแปรด้านเข้าของวงจรฟังก์ชันไม่เชิงเส้น โดยฟังก์ชันไม่เชิงเส้นเป็นไปตามสมการ 3.1 ที่กำหนดให้ $\psi_m = 1$ ปริมาณด้านออกนั้นจะเป็นตัวกำหนดขนาดของกระแสสามเฟส ส่วนความถี่อ้างอิงนั้นจะได้จากผลบวกของสลลิปกับความถี่รอบของมอเตอร์ ซึ่งค่าขนาดและความถี่ของสัญญาณอ้างอิงนี้ จะเป็นตัวแปรด้านเข้าของวงจรสร้างสัญญาณไซน์ (sine wave generator) สำหรับไปกำเนิดสัญญาณไซน์อ้างอิงสามเฟส

เนื่องจากข้อกำหนดให้อินเวอร์เตอร์ สามารถจ่ายกระแสให้มอเตอร์ได้ถึง 150 เปอร์เซ็นต์ของค่าพิกัด ดังนั้นจากสมการ 3.1

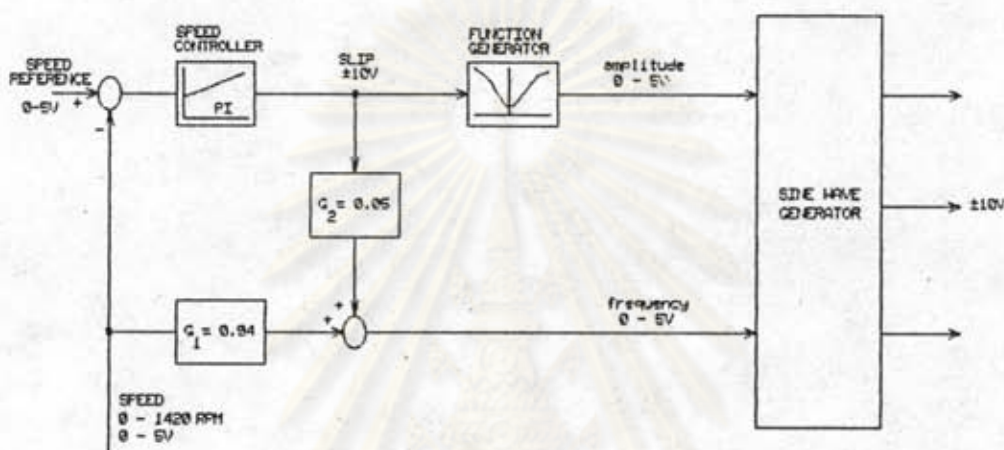
เมื่อกำหนดให้ : i_u มีค่าเป็น 1.5

จะคำนวณหาค่าสลิป (f_u) ได้เท่ากับ 0.1

เมื่อกำหนดให้ : i_u มีค่าเป็น 1 หรือที่ค่าวิกฤต

จะคำนวณหาค่าสลิป (f_u) ได้เท่ากับ 0.06

และจากภาพที่ 3.2 สามารถเขียนรายละเอียดของวงจรได้ดังภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 รายละเอียดและขนาดของสัญญาณในแต่ละส่วนของวงจรภาคควบคุม

สำหรับอัตราส่วนของผลบวกของความเร็วยรอบของมอเตอร์ กับสลิป หรืออัตราขยาย G_1 และ G_2 นี้หาได้โดยกำหนดที่ค่าวิกฤตของมอเตอร์ ซึ่งมีสลิป เท่ากับ 0.06 ดังนั้นจะได้

$$\begin{array}{lcl} \text{อัตราส่วน} & \text{สลิป} & : \quad \text{ความเร็วยรอบของมอเตอร์} \\ & 0.06 & : \quad 1 - 0.06 = 0.94 \end{array}$$

จะได้อัตราขยาย G_1 มีค่าเท่ากับ 0.94

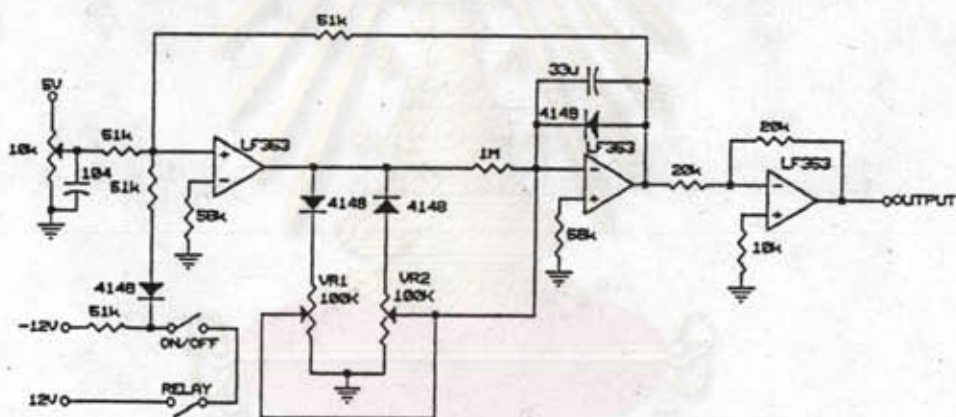
และถ้าสัญญาณออกจากวงจรคุมค่ามีค่าสูงสุด ± 10 โวลต์ จะมีค่าสลิปสูงสุดเท่ากับ 0.1 ดังนั้นถ้าสลิปที่ค่าวิกฤตมีค่าเท่ากับ 0.06 จะได้แรงดันออกของวงจรคุมค่ามีค่า เท่ากับ 6 โวลต์

ดังนั้นสามารถคำนวณหาค่าอัตราขยาย G_2 มีค่าเท่ากับ $\frac{5}{6}(0.06) = 0.05$

สำหรับรายละเอียดในการออกแบบวงจรแต่ละส่วนมีดังนี้คือ

4.1 วงจรสร้างสัญญาณอ้างอิง

การปรับความเร็วมอเตอร์ทำได้โดยการปรับสัญญาณอ้างอิง ซึ่งจะนำไปเปรียบเทียบกับความเร็วรอบที่วัดมาโดยวงจรคุมค่า สำหรับรายละเอียดของวงจรสร้างสัญญาณอ้างอิงมีลักษณะดังภาพที่ 3.5 (เก็ซเซอร์ สัทิมภักดิ์, 2533) นอกจากนี้ยังสามารถปรับอัตราการเร่ง (acceleration), ปรับอัตราการชะลอ (deceleration) ของความเร็วรอบได้โดยการปรับค่า V_{R1} ซึ่งจะมีผลทำให้อัตราการเร่งของความเร็วรอบของมอเตอร์ค่อยๆ เปลี่ยนไป โดยการปรับค่า V_{R1} ให้มีค่ามากจะทำให้อัตราการเร่งช้ากว่าการปรับค่า V_{R1} ให้มีค่าน้อย ส่วนการปรับค่าอัตราการชะลอของสัญญาณอ้างอิงทำได้โดยการปรับค่า V_{R2} ซึ่งก็จะมีลักษณะการปรับเช่นเดียวกันกับการปรับอัตราการเร่ง

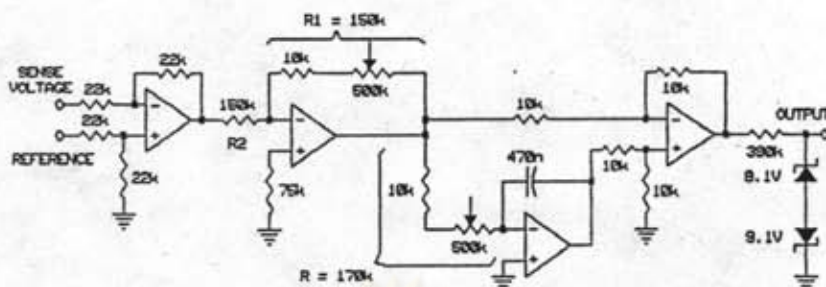
ภาพที่ 3.5 วงจรสร้างสัญญาณอ้างอิง

4.2 วงจรคุมค่า

สำหรับวงจรคุมค่าความเร็วรอบจะเป็นแบบ PI (proportional integral controller) ที่มีเซ็นเซอร์ไดโอดเป็นตัวจำกัดค่าของสัญญาณออก ดังแสดงในภาพที่ 3.6

วงจรจะทำการเปรียบเทียบสัญญาณอ้างอิง ที่ได้จากวงจรสร้างสัญญาณอ้างอิง กับความเร็วรอบของมอเตอร์ แล้วกำเนิดสัญญาณที่มีการชดเชยฟังก์ชันโอนย้าย (transfer function) ของระบบให้มีเสถียรภาพ โดยสามารถปรับค่าอัตราขยาย K_p (proportional gain) และค่าคงตัวเวลา T_i (integral time constant) ได้โดย

ไม่ชนกัน

ภาพที่ 3.6 วงจรคุมค่าที่เป็นแบบ PI

จากวงจรสามารถคำนวณหาสมการของวงจรมุมค่าได้ดังสมการที่ 2.4

$$V_o = K_p \cdot \frac{T_1 s + 1}{T_1 s} \quad (3.6)$$

โดย $K_p = \frac{R_1}{R_2}$

$$T_1 = RC$$

4.3 วงจรตรวจวัดความเร็วรอบ

สำหรับวงจรตรวจวัดความเร็วรอบทำได้โดยการใช้ opto-coupler เบอร์ H2182 (Motorola, 1982) เป็นตัววัด โดยการนำแผ่นฟิล์มที่มีช่องมิดสว่าง ไปติดกับตัวหมุนของมอเตอร์ แล้วให้ตัดผ่าน opto-coupler ซึ่งจะให้สัญญาณด้านออกเป็นความถี่ที่แปรผันตามความเร็วรอบของมอเตอร์ ดังภาพที่ 3.7

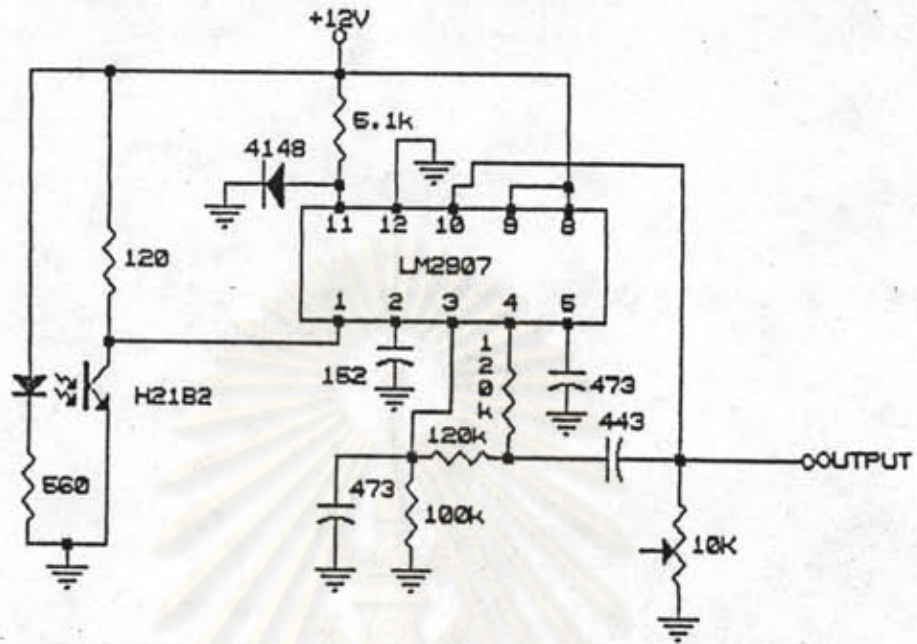
เมื่อนำสัญญาณที่ได้มาผ่านวงจรแปลงความถี่เป็นแรงดัน (V/F converter) โดยใช้ไอซีเบอร์ LM2907 (National Semiconductor, 1982) ก็จะได้สัญญาณแรงดันที่มีค่าแปรผันตามความเร็วรอบของมอเตอร์

4.4 วงจรสร้างสัญญาณอ้างอิงรูปไซน์

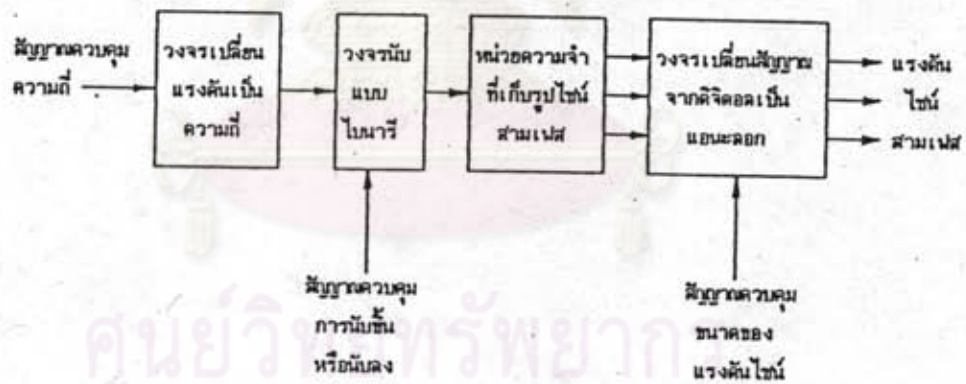
วงจรสร้างสัญญาณอ้างอิงรูปไซน์ มีโครงสร้างดังแสดงในภาพที่ 3.8 ซึ่งสามารถควบคุมได้ทั้งขนาดของแรงดัน และความถี่ของสัญญาณไซน์ด้านออกทั้งสามเฟส นอกจาก

นี้ยังสามารถกลับเฟสของแรงดันอ้างอิงได้ โดยอาศัยสัญญาณไปควบคุมการนับขึ้นหรือนับลงของ วงจรนับที่จะป้อนให้หน่วยความจำที่เก็บค่าของไชน์ทั้งสามเฟส

ภาพที่ 3.7 วงจรตรวจวัดความเร็วรอบ

ภาพที่ 3.8 โครงสร้างวงจรกำเนิดสัญญาณอ้างอิงรูปไชน์

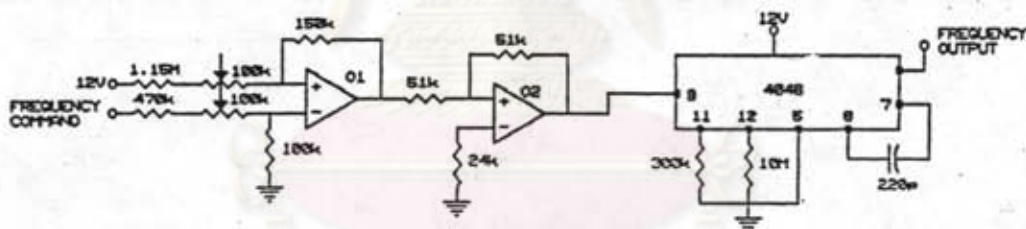
หลักการของวงจรคือ สัญญาณควบคุมความถี่จะถูกเปลี่ยนเป็นสัญญาณนาฬิกา โดยวงจรเปลี่ยนแรงดันเป็นความถี่ เพื่อจ่ายให้กับวงจรถับแบบไบนารีโดยวงจรถับแบบไบนารีนี้ จะสามารถนับขึ้นหรือนับลงได้ โดยการควบคุมจากสัญญาณควบคุมการนับ กล่าวคือถ้าสัญญาณ ควบคุมการนับอยู่ในสถานะ HI วงจรถับแบบไบนารีจะทำการนับขึ้น และวงจรถับแบบไบนารีจะ นับลงเมื่อสัญญาณควบคุมอยู่ในสถานะ LO สัญญาณที่ได้จากวงจรถับแบบไบนารีจะเป็นตัวที่ ตำแหน่งของค่าไชน์ที่ถูกบันทึกไว้ในหน่วยความจำทั้งสามเฟสที่เป็นสัญญาณดิจิทัล (digital)

ซึ่งจะถูกแปลงเป็นสัญญาณแอนะล็อก (analog) โดยวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นสัญญาณแอนะล็อก (D/A converter) สำหรับรายละเอียดของวงจรแต่ละส่วนจะแสดงดังต่อไปนี้

4.4.1 วงจรเปลี่ยนแรงดันเป็นความถี่

วงจรเปลี่ยนแรงดันเป็นความถี่จะทำการ เปลี่ยนสัญญาณควบคุมความถี่เป็นสัญญาณนาฬิกา เพื่อนำไปนับวงจรนับแบบไบนารี ดังมีรายละเอียดในภาพที่ 3.9

จากรูปวงจรออปแอมป์ O_1 และ O_2 จะทำหน้าที่แปลงสัญญาณเข้าจาก 0 ถึง 5 โวลต์เป็นสัญญาณ 0 ถึง 10 โวลต์ เพื่อจ่ายให้กับวงจรกำเนิดความถี่ที่ใช้ไอซีเบอร์ 4046 (ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2521) ซึ่งจะทำหน้าที่กำเนิดความถี่ไปตามแรงดันที่มาจากควบคุมที่เรียกว่า voltage controlled oscillator (VCO) สำหรับความถี่ของวงจรจะคำนวณได้จากย่านของความถี่ด้านออกของวงจรสร้างสัญญาณไซน์ คือ 2 ถึง 50 เฮิรตซ์ ดังนั้นความถี่ที่ถูกสร้างขึ้นอยู่ในช่วง 1020 ถึง 25500 เฮิรตซ์เนื่องจากหน่วยความจำที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของสัญญาณไซน์แต่ละเฟสมีค่า 510 ค่า

ภาพที่ 3.9 วงจรเปลี่ยนแรงดันเป็นความถี่

4.4.2 วงจรนับแบบไบนารี

เลือกไอซีเบอร์ 74HC193 (ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2521) เป็นวงจรมับซึ่งทำหน้าที่นับจำนวนรูปคลื่นความถี่จากวงจร VCO ดังภาพที่ 3.10 เพื่อเปลี่ยนเป็นข้อมูลแบบไบนารี เนื่องจากจำนวนข้อมูลที่ถูกเก็บในหน่วยความจำมีค่าที่ใช้เท่ากับ 510 ค่าซึ่งหมายถึงถ้าเก็บข้อมูลจากตำแหน่งที่ 00_H ถึง $1FE_H$ ดังนั้นในกรณีการนับขึ้นเมื่อนับมาถึงค่า $1FE_H$ วงจรจะถูกรีเซ็ต โดยส่งสัญญาณ HI ไปที่ขา CLEAR ของวงจรมับ ทำให้วงจรมับเริ่มนับจาก 00_H ใหม่ ส่วนการนับลงนั้นเมื่อวงจรมับลงมาถึง 00_H วงจรจะทำการเปลี่ยนค่าของวงจรมับเป็น $1FE_H$ ที่ถูกตั้งค่าไว้ แล้วทำการนับลงต่อไป สำหรับสัญญาณนาฬิกาที่ได้มาจากวงจรกำเนิด

สัญญาณนาฬิกาจะต่อเข้าที่ขา BORROW หรือ CLEAR ของวงจรมับ โดยถ้าเป็นการนับขั้นสัญญาณนาฬิกาจะต่อเข้าที่ขา CLEAR และต่อเข้าที่ขา BORROW ในกรณีของการนับลง

4.4.3 หน่วยความจำ ROM สำหรับเก็บรูปคลื่นไซน์

รูปคลื่นไซน์ที่ถูกเก็บไว้เป็นข้อมูลในแบบดิจิทัล ที่เก็บไว้ขนาด 510 ไบต์ โดยเริ่มเก็บค่าตั้งแต่ แอดเดรส 00_H จนถึง $1FE_H$ เพราะต้องการให้หารลงตัวด้วยเลข 3 เพื่อสะดวกต่อการแยกข้อมูลแต่ละเฟสให้มีค่าต่างเฟส 120 องศา ซึ่งในแต่ละหน่วยของความจำจะบันทึกข้อมูลรูปไซน์ทุกๆ 1.412 องศา

ข้อมูลที่ใช้ในการบันทึกได้มาจากสมการ ดังต่อไปนี้

$$\text{แรงดันเฟส A : } v_a = \frac{256}{2} (1 + \sin\left[\frac{2\pi\theta}{510}\right]) \quad (3.7)$$

$$\text{แรงดันเฟส B : } v_b = \frac{256}{2} (1 + \sin\left[\frac{2\pi(\theta+170)}{510}\right]) \quad (3.8)$$

$$\text{แรงดันเฟส C : } v_c = \frac{256}{2} (1 + \sin\left[\frac{2\pi(\theta+340)}{510}\right]) \quad (3.9)$$

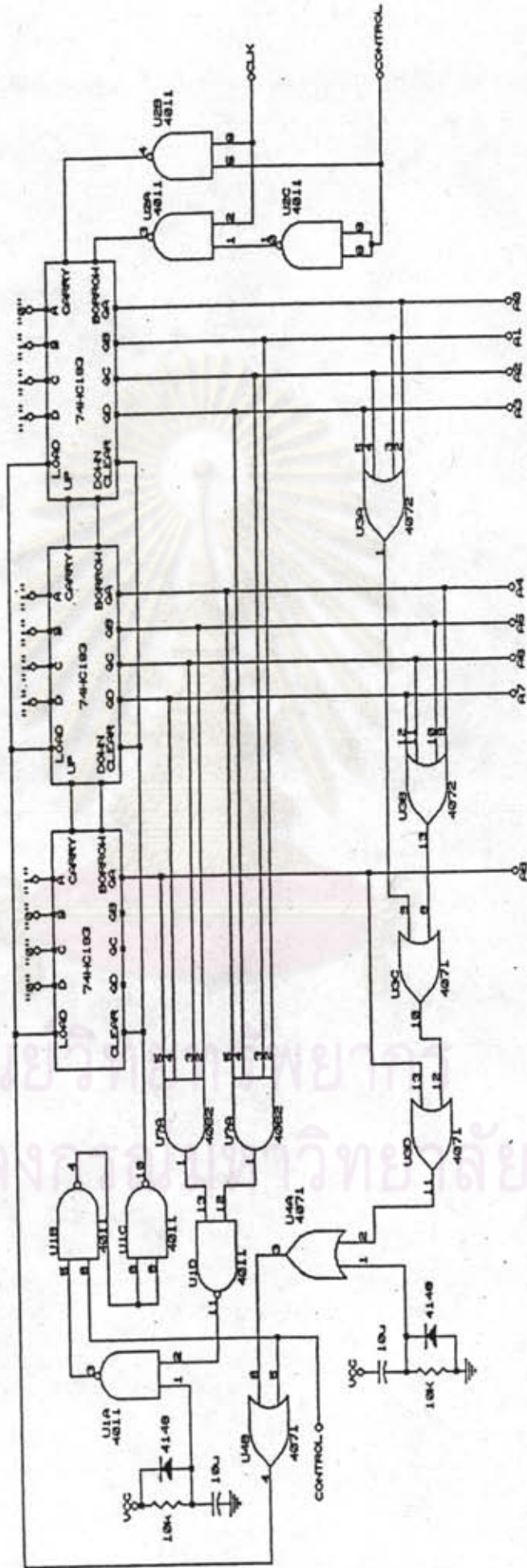
โดย $0 < \theta < 255$

แรงดันที่คำนวณได้จะถูกเก็บลงในหน่วยความจำ เพื่อนำไปทำการบันทึกลงใน ROM ซึ่งเป็นไอซีเบอร์ 2764 (ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2521) ดังแสดงในโปรแกรมภาษาเบสิกต่อไปนี้

```

10 DEF SEG = &H3000
20 FOR N = 0 TO 2
30 ADDRESS = N * 150
40 FOR X = 0 TO 510
50 Q = 2 * F * X / 510 + 170 * N
60 Y = 128 * (1 + SIN Q)
70 PRINT ADDRESS, Y
80 POKE ADDRESS, Y

```


ภาพที่ 3.10 รายละเอียดของวงจรมแบบนี้สามารถใช้สำหรับความถี่ที่มีเพียงหรือหนึ่งลงได้

```

90 ADDRESS = ADDRESS+1
100 NEXT X
110 NEXT N
120 END

```

ผลลัพธ์นำไปเก็บไว้ที่หน่วยความจำของเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อรอการนำข้อมูลไปทำการบันทึกลงใน ROM ซึ่งเป็นไอซี 2764 โดยผ่านทางเครื่องบันทึกข้อมูลดังนี้

แรงดันในเฟส A , v_a เก็บที่แอดเดรส $3000_H - 31FF_H$

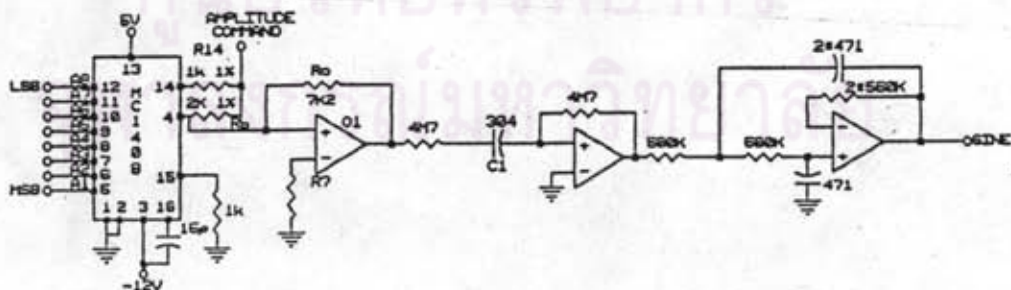
แรงดันในเฟส B , v_b เก็บที่แอดเดรส $3200_H - 32FF_H$

แรงดันในเฟส C , v_c เก็บที่แอดเดรส $3300_H - 33FF_H$

4.4.4 วงจรเปลี่ยนสัญญาณดิจิทัลเป็นสัญญาณแอนะล็อก

เลือกใช้ไอซีเบอร์ MC1408 (Motorola, 1982) เป็นวงจรเปลี่ยนสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อกดังแสดงในภาพที่ 3.11 โดยการเปลี่ยนข้อมูลเป็นไปตามสมการ 3.10

$$V_o = \frac{V_{ref}}{R_{14}} \cdot \left[\frac{A1}{2} + \frac{A2}{4} + \frac{A3}{8} + \frac{A4}{16} + \frac{A5}{32} + \frac{A6}{64} + \frac{A7}{128} + \frac{A8}{256} \right] - \frac{V_{ref} \cdot R_o}{R_b} \quad (3.10)$$

ภาพที่ 3.11 วงจรเปลี่ยนสัญญาณดิจิทัลเป็นสัญญาณแอนะล็อก

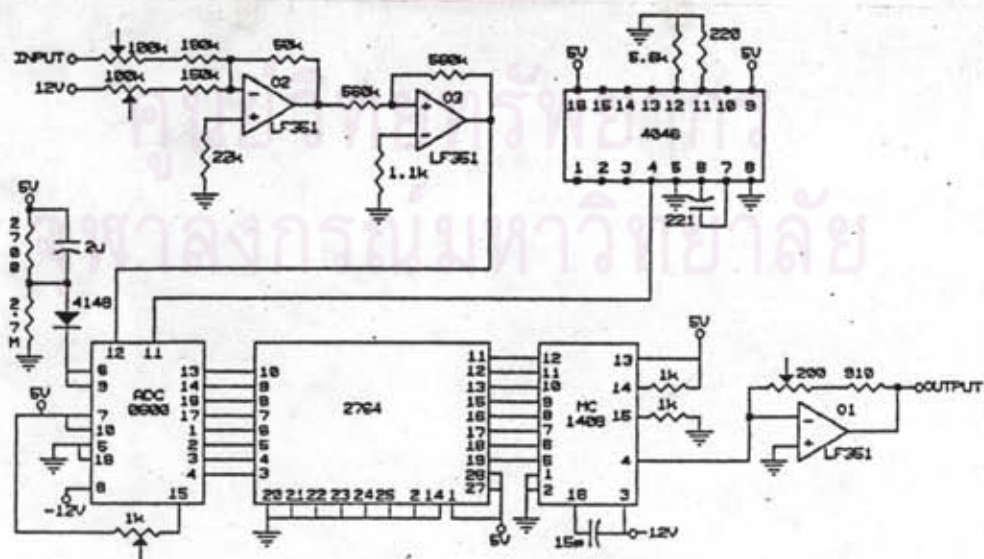
สัญญาณดิจิทัลจะถูกเปลี่ยนเป็นสัญญาณแอนะล็อก โดย ไอซีเบอร์

MC1408 สัญญาณที่ได้จะเป็นสัญญาณกระแสตรงนั้นเมื่อนำไปผ่านวงจรเปลี่ยนกระแสเป็นแรงดัน โดยออปแอมป์ O_1 แล้วนำสัญญาณที่ได้ไปผ่านวงจรกำเนิดองค์ประกอบไฟตรงและวงจรรอกก็จะได้สัญญาณด้านออกเป็นสัญญาณไซน์ ที่สามารถแปรค่าของความถี่และขนาดได้

4.5 วงจรฟังก์ชันไม่เชิงเส้น

ส่วนควบคุมขนาดของกระแส ได้มาจากวงจรฟังก์ชันไม่เชิงเส้น โดยมีรายละเอียดของวงจรดังแสดงในภาพที่ 3.12

จากวงจรจะเห็นได้ว่าสัญญาณเข้าหรือสลิป (slip) จะถูกแปลงจากสัญญาณแอนะล็อก เป็นสัญญาณดิจิทัล โดยวงจรเปลี่ยนสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล (A/D converter) เบอร์ ADC0800 (National Semiconductor, 1982) แล้วนำสัญญาณที่ได้ไปชี้ตำแหน่งค่าของฟังก์ชันไม่เชิงเส้น ที่ถูกโปรแกรมในหน่วยความจำ ROM เบอร์ 2764 สัญญาณที่ได้จะถูกเปลี่ยนจากสัญญาณดิจิทัลเป็นสัญญาณแอนะล็อก โดยวงจรเปลี่ยนสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อก (D/A converter) เบอร์ MC1408 ซึ่งสัญญาณที่ได้จะเป็นสัญญาณกระแสตรงนั้นเมื่อนำไปผ่านวงจรเปลี่ยนกระแสเป็นแรงดัน โดยออปแอมป์ O_1 ก็จะได้สัญญาณด้านออกของวงจรฟังก์ชันไม่เชิงเส้น หรือกระแสอ้างอิงนั่นเอง สำหรับไอซีเบอร์ 4046 จะทำหน้าที่กำเนิดสัญญาณนาฬิกาให้วงจรเปลี่ยนสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล สำหรับออปแอมป์ O_2 และ O_3 จะทำหน้าที่แปลงสัญญาณเข้าจาก ± 10 โวลต์ ให้เป็น 0 ถึง 5 โวลต์ เพื่อจ่ายให้วงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล

ภาพที่ 3.12 วงจรฟังก์ชันไม่เชิงเส้น

ข้อมูลที่ใช้บันทึกในหน่วยความจำได้มาจากสมการที่ 3.1 ถึง 3.5 โดย
สมการประกอบไปด้วยตัวแปรต่างๆ ที่เป็นพารามิเตอร์ของมอเตอร์ที่วัดได้จากหัวข้อ 2 ดัง
แสดงในโปรแกรมต่อไปนี้

โปรแกรมสำหรับคำนวณหาค่าของฟังก์ชันไม่เชิงเส้น โดยใช้ภาษาเบสิก

```

10 DEF SEG = &H3000
20 ADDRESS = 0
30 WN = 314.16
40 XS = 1.77
50 XR = 1.83
60 XH = 1.73
70 RR = 0.0754
80 TR = XR/(RR*WN)
90 TRR = (1-XH^2/(XS*XR))*TR
100 J = (((1.5^2*XS^2)-1)/((1-1.5^2*XS^2*TRR^2/TR^2)*WN
      ^2*TR^2))^0.5
110 FOR X = 0 TO 255
120 SL = X*2*J/255 - J
130 IS = (1/XS)*((1+(SL*WN*TR)^2/(1+(SL*WN*TRR)^2))^0.5
140 Y = 255*IS/1.5
150 PRINT ADDRESS ,Y
160 POKE ADDRESS ,Y
170 ADDRESS = ADDRESS + 1
180 NEXT X
190 END

```

ผลลัพธ์นำไปเก็บที่แอดเดรสของเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อรอการนำข้อมูลไป
ทำการบันทึกลงหน่วยความจำ ROM โดยผ่านทางเครื่องบันทึกข้อมูล

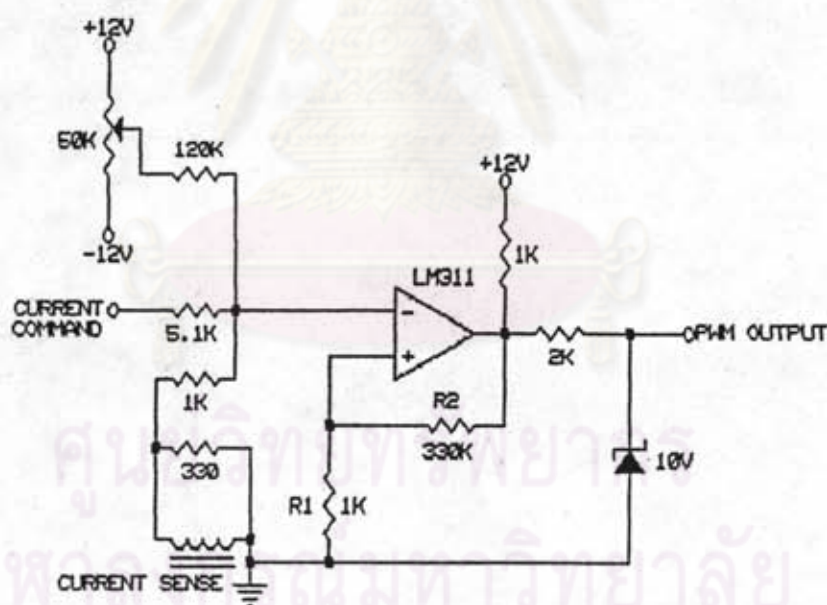
4.6 วงจรเปรียบเทียบแบบมีฮิสเตอร์ซิส

วงจรเปรียบเทียบแบบมีฮิสเตอรีซิส จะทำการเปรียบเทียบสัญญาณที่ได้จาก วงจรสร้างสัญญาณอ้างอิงรูปไซน์ ซึ่งเป็นสัญญาณกระแสอ้างอิง กับสัญญาณกระแสด้านออกของ อินเวอร์เตอร์ ดังแสดงในภาพที่ 3.13 แล้วกำเนิดสัญญาณแบบมอดูเลตความกว้างของพัลส์ (pulse width modulation) ของสัญญาณไซน์ สัญญาณ PWM นี้สามารถนำไปควบคุม การตัดต่อสวิตช์ของวงจรอินเวอร์เตอร์ โดยที่สัญญาณ PWM นี้มีองค์ประกอบหลักมูลของกระแสที่มีค่าคงที่ ตามกระแสอ้างอิง

จากวงจรสามารถคำนวณหาค่าความกว้างของแถบฮิสเตอรีซิส ได้ดังสมการที่

3.11

$$\Delta v = 2v_{\text{supply}} \cdot \frac{R1}{R1+R2} \quad (3.11)$$

ภาพที่ 3.13 วงจรเปรียบเทียบแบบมีแถบฮิสเตอรีซิส

4.7 วงจรป้องกันการลัดผ่านสวิตช์

การสร้างสัญญาณขับนำทรานซิสเตอร์ จะต้องพิจารณาเวลาเริ่มนำกระแส

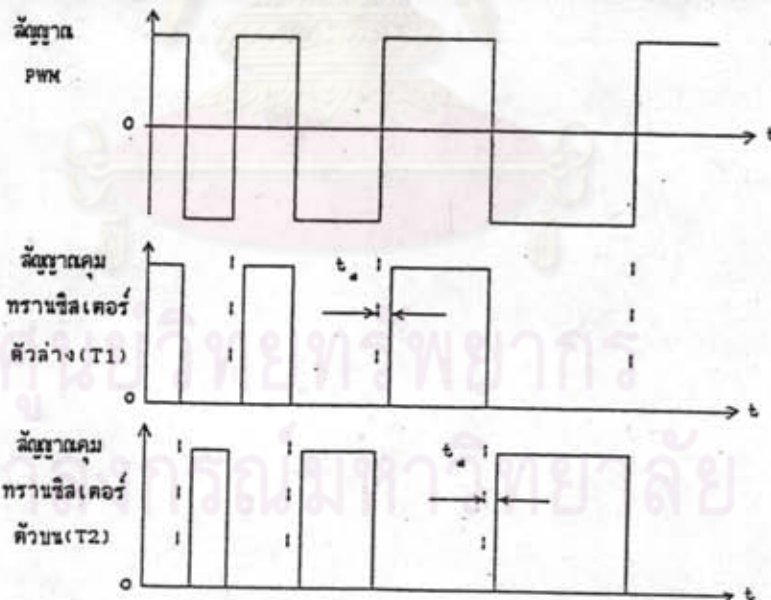
(turn on time) และเวลาหยุดนำกระแส (turn off time) ของทรานซิสเตอร์ที่ใช้เป็น สวิตช์ในวงจร เนื่องจากเวลาในการเริ่มนำกระแสของทรานซิสเตอร์ โดยทั่วไปมีค่าน้อยกว่า เวลาในการหยุดนำกระแส ดังนั้นจึงต้องห้วงเวลาในการเริ่มนำกระแสของทรานซิสเตอร์ให้ มากกว่าเวลาหยุดนำกระแสของทรานซิสเตอร์ ดังภาพที่ 3.14 โดยชื่อกับของสัญญาณ PWM จะใช้ควบคุมทรานซิสเตอร์ตัวล่าง และการตัดต่อสัญญาณของทรานซิสเตอร์แต่ละตัวจะอ้างอิงกับ จุดกึ่งกลางของตัวเก็บประจุด้านออกของวงจรเรียงกระแส

สำหรับทรานซิสเตอร์ที่ใช้ในวงจรอินเวอร์เตอร์ คือ เบอร์ QM50DY2H (Mitsubishi Electric, 1985) มีเวลาหยุดนำกระแสประมาณ 18 us ดังนั้นเวลาที่ใช้ใน การห้วง (delay time ; t_d) สัญญาณขับนำทรานซิสเตอร์กำหนดให้ เพื่อความปลอดภัย เท่ากับ 30 us วงจรห้วงเวลาแสดงในภาพที่ 3.15 (เกษียร สุชีโมกษ์, 2533)

4.8 วงจรขับนำเบสของทรานซิสเตอร์

การขับนำทรานซิสเตอร์ที่ต่อแบบเต็มบริดจ์ของวงจรอินเวอร์เตอร์ ดังภาพที่

3.1 จำเป็นต้องให้วงจรขับนำเบสมีการแยกโดด (isolate) ระหว่างทรานซิสเตอร์แต่ละตัว

t_d คือเวลาห้วง (delay time) ของสัญญาณควบคุมทรานซิสเตอร์ (เท่ากับ 30 us)

ภาพที่ 3.14 สัญญาณที่ใช้ควบคุมการทำงานของทรานซิสเตอร์ตัวบนและตัวล่าง ของวงจรในภาพที่ 3.1

ดังนั้นการขับนำเบสของทรานซิสเตอร์ จึงต้องใช้หม้อแปลงเป็นตัวส่งผ่านสัญญาณไฟฟ้าจาก

วงจรกระตุ้นไปยังวงจรขับนำเบส ข้อได้เปรียบของวงจรขับนำที่ใช้หม้อแปลงคือสามารถแยกโดดได้ดี ในกรณีที่ใช้เป็นวงจรขับนำเบสของทรานซิสเตอร์กำลังที่มีแรงดันคร่อมทรานซิสเตอร์สูง แต่ก็มีข้อเสียคือ หม้อแปลงที่ใช้ไม่สามารเปลี่ยนแปลงวัฏจักรงาน (duty cycle) ตลอดย่านความถี่ ซึ่งเป็นผลมาจากความสมดุลของผลคูณแรงดันกับเวลา (volt-sec balance) มิฉะนั้นหม้อแปลงจะอิ่มตัว (saturate) ได้ แต่ก็มีทางแก้ไขได้โดยการแทรกความถี่สูงเป็นพาหะเข้าไปในสัญญาณที่ต้องการส่งผ่านหม้อแปลง เพื่อขับนำทรานซิสเตอร์ดังแสดงในภาพที่ 3.15 สำหรับภาพที่ 3.16 แสดงรายละเอียดของวงจรขับนำเบสของทรานซิสเตอร์ ซึ่งประกอบด้วยวงจรแปลงผันพลังงาน ไฟตรง-ไฟตรง แบบ พุช-พูล, วงจรกรองความถี่, วงจรหน่วงเวลาการคายประจุออกจากเบสของทรานซิสเตอร์ในตอนหยุดนำกระแส และวงจรเร่งการนำกระแสของทรานซิสเตอร์ในตอนเริ่มนำกระแส ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ในตอนทรานซิสเตอร์นำกระแสนั้นจะมีสัญญาณมาสั่งให้ทรานซิสเตอร์ Q1 และ Q2 ทำงานในลักษณะตรงกันข้ามเพื่อส่งผ่านพลังงานจากหม้อแปลงทางด้านปฐมภูมิ (primary) ไปยังด้านทุติยภูมิ (secondary) แล้วผ่านไปยังวงจรเรียงกระแสและกรองโดยวงจรกรองให้ได้เป็นสัญญาณไฟตรง เพื่อส่งไปยังเบสของทรานซิสเตอร์ ผ่านทางวงจรเร่งการนำกระแส C_1, D และ R_1 โดยมี R_2 เป็นตัวจำกัดกระแสเบสของทรานซิสเตอร์ไม่ให้มีค่าสูงเกินไป

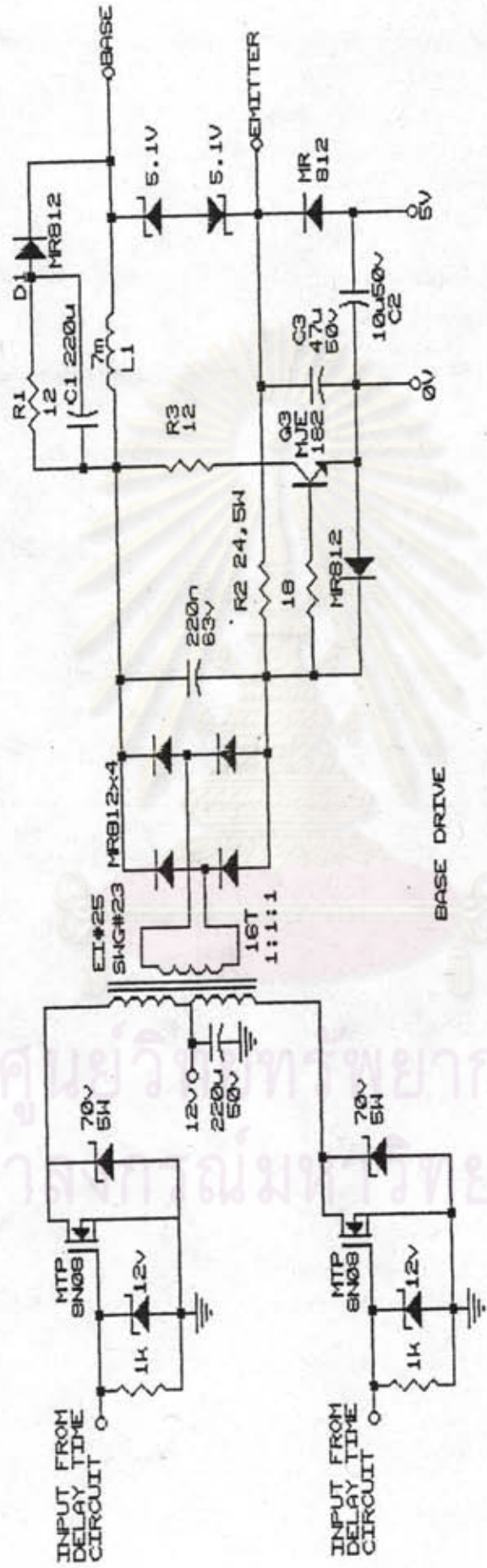
ในตอนทรานซิสเตอร์หยุดนำกระแสนั้นทรานซิสเตอร์ Q1 และ Q2 จะหยุดนำกระแส ดังนั้นจะไม่มีกระแสส่งผ่านพลังงานทางหม้อแปลงทำให้ทรานซิสเตอร์ Q3 นำกระแสทำให้มีแรงดันไฟลบจาก C_2 ไปตกคร่อมเบสอิมิตเตอร์ของทรานซิสเตอร์ โดยผ่านทาง L_1, R_3 ซึ่งเป็นวงจรหน่วงการดึงประจุออกจากเบสของทรานซิสเตอร์ไม่ให้เร็วเกินไป ซึ่งจะเป็ผลทำให้เกิดความหนาแน่นของการนำกระแสสูง (current crowding) เป็นผลทำให้เกิด secondary breakdown ได้

4.9 วงจรควบคุมการกลับทางหมุนมอเตอร์

วงจรควบคุมการกลับทางหมุนของมอเตอร์แสดงในภาพที่ 3.17ก และมีรูปคลื่นแสดงการทำงานในแต่ละจุดดังภาพที่ 3.17ข

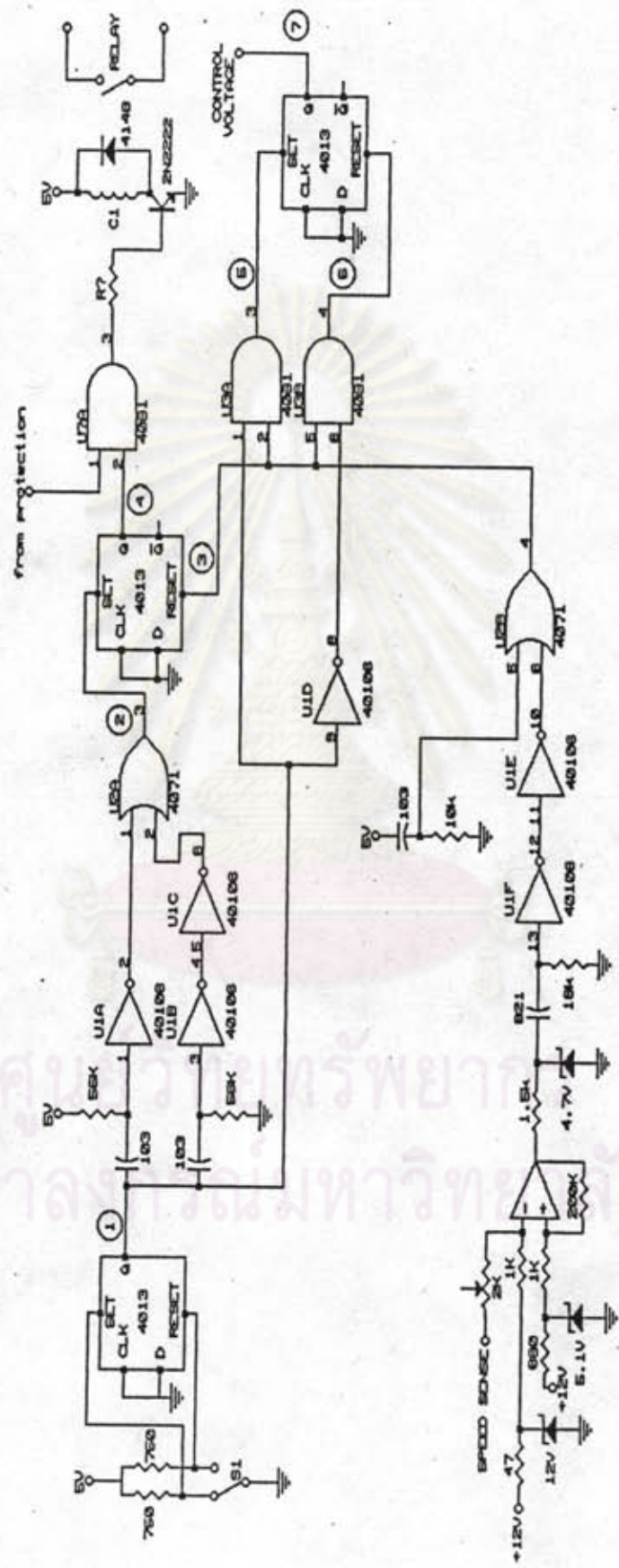
การทำงานของวงจรสมมติ ในตอนแรกสวิตช์ S1 อยู่ที่สถานะ LO ความเร็วรอบของมอเตอร์จะมีค่าเป็นลบหรือหมุนกลับทางอยู่ และสัญญาณ CONTROL จะอยู่ที่

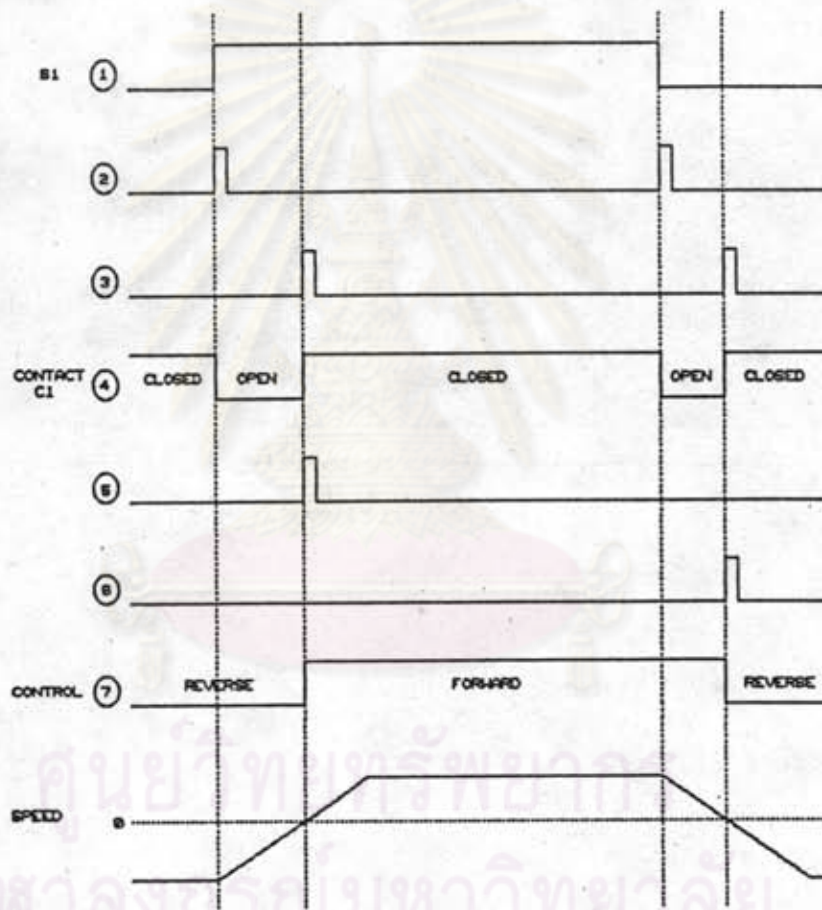
ภาพที่ 3.16 วงจรขับนำเบสของทรานซิสเตอร์

BASE DRIVE

ภาพที่ 3.17 ก) รายละเอียดของวงจรควบคุมการกลับทางหมุนของมอเตอร์

สถานะ LO เมื่อมีการเปลี่ยนสถานะของสวิตช์ S1 จาก LO เป็น HI จะทำให้มีสัญญาณไปทำให้สัญญาณอ้างอิงของวงจรสร้างสัญญาณอ้างอิง ลดลงมา โดยการเปิดหน้าสัมผัส C1 ซึ่งจะ เป็นผลทำให้ความเร็วรอบค่อยๆ ลดลงมาด้วยอัตราการลดของสัญญาณอ้างอิง จนมีค่าต่ำกว่าค่าหนึ่งจะมีสัญญาณไปเปิดหน้าสัมผัส C1 ทำให้สัญญาณอ้างอิงค่อยๆ เพิ่มขึ้นอีก และยังทำให้มีการเปลี่ยนสถานะของสัญญาณ CONTROL จาก LO เป็น HI หรือเปลี่ยนสถานะจาก REVERSE เป็น FORWARD ซึ่งสัญญาณนี้จะไปควบคุมการนับของวงจรสร้างสัญญาณอ้างอิงรูปไซน์ สำหรับ การกลับทางหมุนจาก FORWARD เป็น REVERSE จะมีลักษณะเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ภาพที่ 3.17ข ลักษณะรูปคลื่นที่จุดต่างๆของวงจรในภาพที่ 3.17ก

4.10 วงจรป้องกัน

วงจรอิเล็กทรอนิกส์กำลัง จำเป็นต้องมีวงจรป้องกันการเสียหายของอุปกรณ์

อันเกิดเนื่องมาจากกระแสเกินพิกัด, กระแสลัดวงจร, แรงดันเกินพิกัด และแรงดันต่ำกว่าพิกัด เป็นต้น ซึ่งการผิดปกตินี้จะส่งผลทำให้อุปกรณ์เสียหายได้ ลักษณะสำคัญของวงจรป้องกันก็คือ จะต้องมีการตอบสนองที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงของสัญญาณที่วัด ส่วนอุปกรณ์ที่ทำการวัด (sensor) จะต้องมีความไวต่อการตอบสนองสัญญาณและความแม่นยำ การตรวจวัดสัญญาณที่ใช้ในการป้องกันอินเวอร์เตอร์ก็คือ

- การตรวจวัดแรงดันไฟตรงนำมาใช้ในการตรวจวัดระดับแรงดันปกติหรือไม่ เช่น ระดับแรงดันต่ำและระดับแรงดันสูงเกินไป

- การตรวจวัดกระแสจากแหล่งจ่ายไฟตรงใช้อุปกรณ์วัดกระแส (LEM) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ Hall effect นำมาใช้ในการตรวจวัดความผิดปกติเนื่องจากการลัดวงจรหรือเกิดการ shoot through

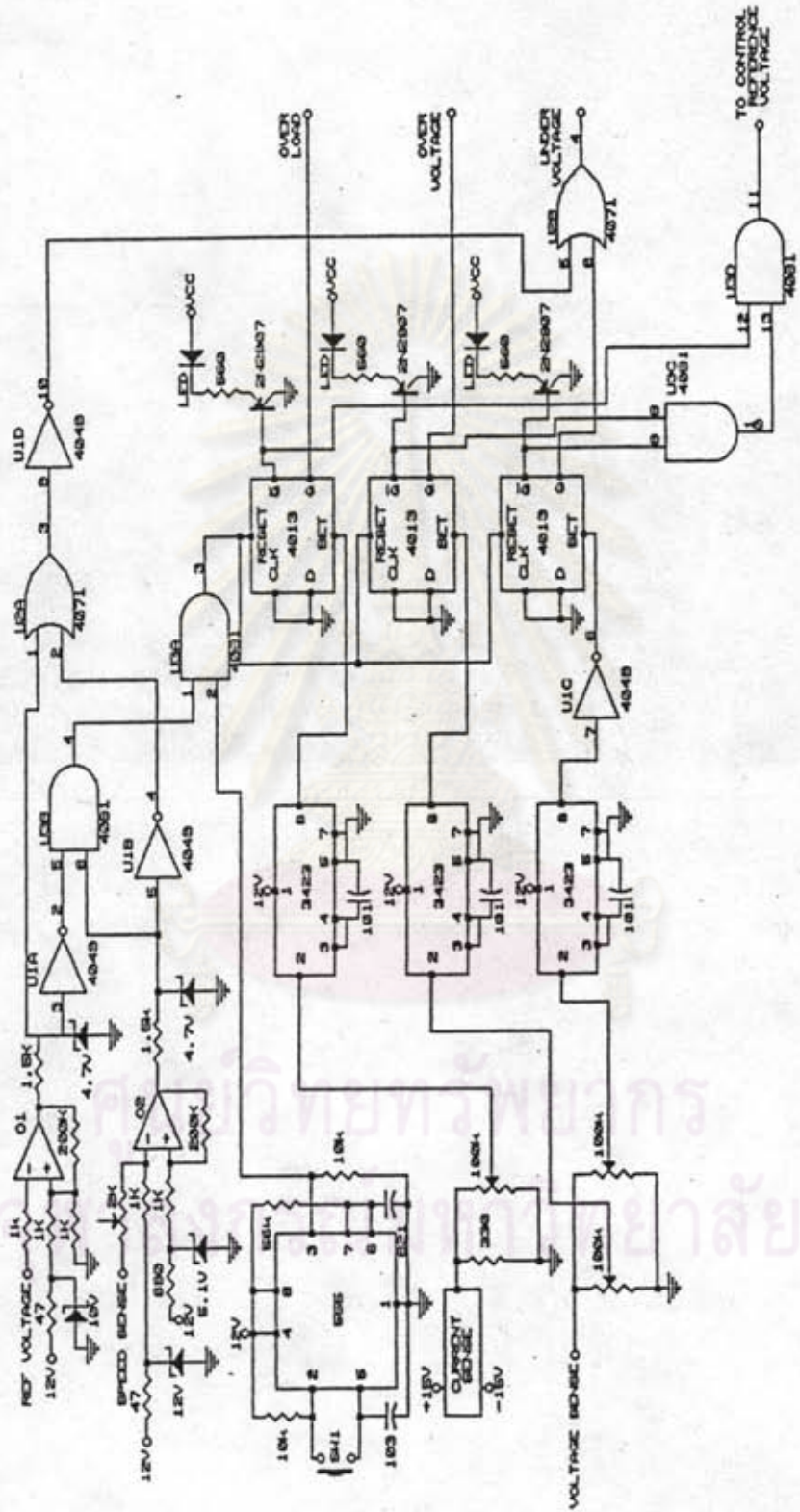
จากข้อกำหนดดังกล่าวจึงนำมากำหนดการทำงานของวงจรโดยมีแรงดันจากวงจรตรวจวัดแรงดันไฟตรง และกระแสจากวงจรตรวจวัดกระแส ดังภาพที่ 3.18

แรงดันกระแสตรง (โวลต์)   แรงดันกระแสสลับจาก   กระแสจากแหล่งจ่าย (แอมป์)
แหล่งจ่าย (โวลต์)

740	ระดับแรงดันสูงสุด	420	ระดับแรงดันสูงสุด	7	ระดับกระแสสูงสุด
		380	ระดับแรงดันปกติ		
		340	ระดับแรงดันต่ำสุด		

ภาพที่ 3.18 ระดับกระแสและแรงดันของวงจรอินเวอร์เตอร์

การทำงานของวงจรป้องกันดังแสดงในภาพที่ 3.19 จากวงจรป้องกันกระแสผิดปกติที่ทำการวัดสัญญาณกระแสที่ไหลออกจากแหล่งจ่ายแรงดันไฟตรง ด้วยวงจรวัดกระแส (current sensor) ที่เป็นโมดูลสำเร็จรูปชื่อว่า LEM ซึ่งใช้หลักการที่เรียกว่า Hall effect สัญญาณด้านออกของวงจรตรวจวัดกระแสจะถูกนำมาเปรียบเทียบกับระดับแรงดันคงที่ ในตัวไอซี MC3423 (Motoralar, 1982) ถ้ากระแสที่วัดได้มีค่าสูงกว่าระดับแรงดันในตัว MC3423 แรงดันที่ขา 8 ของ MC3423 จะมีระดับเป็น HI ซึ่งจะป้อนค่าให้กับ D flip-flop มีค่าเป็น HI ซึ่งเป็นสัญญาณสถานะผิดปกติ (fault signal) ซึ่งจะถูกต้องกับสัญญาณผิดปกติของวงจรในภาพที่ 3.15 ทำให้ไม่มีสัญญาณไปควบคุมการทำงานของทรานซิสเตอร์ และวงจรอินเวอร์เตอร์ก็จะหยุดการทำงาน ผลของสัญญาณแสดงสถานะผิดปกติ

ภาพที่ 3.19 รายละเอียดของวงจรมองกัน

อีกประการหนึ่งคือ จะทำให้หน้าสัมผัส C1 ในภาพที่ 3.17 ตัดวงจร จะมีผลทำให้แรงดันของสัญญาณอ้างอิงลดลงมาที่ค่าต่ำสุด ซึ่งจะเกิดขึ้นในกรณีที่เกิดการผิดปกติหรือเกิดขึ้นในกรณีที่การกลับทางหมุน

การทำงานของวงจรป้องกันแรงดันผิดปกติ เริ่มจากการเปรียบเทียบแรงดันจากวงจรตรวจวัดแรงดันไฟตรง กับแรงดันคงที่ในตัว MC3423 เมื่อแรงดันต่ำหรือสูงกว่าค่าที่ตั้งไว้จะทำให้มีสัญญาณสถานะผิดปกติไปหยุดการทำงานของทรานซิสเตอร์ในวงจรอินเวอร์เตอร์ ถ้าต้องการให้วงจรทำงานต่อก็ให้กดสวิตช์ SW1 ซึ่งเป็นสวิตช์รีเซ็ต แต่การกดสวิตช์รีเซ็ตนั้น วงจรจะทำงานต่อได้ก็ต่อเมื่อความเร็วรอบของมอเตอร์และสัญญาณอ้างอิง ตกลงมาที่ค่าต่ำสุดก่อน โดยมีออปแอมป์ O1 และ O2 เป็นตัวเปรียบเทียบสัญญาณ

5. การออกแบบวงจรคุมค่า

อินเวอร์เตอร์ที่ใช้การควบคุมโดยการกำหนดกระแสด้วยหนึ่งนั้น สามารถคำนวณหาฟังก์ชันโอนย้ายวงรอบเปิด (open loop transfer function) (โคทม อาริยา, 2532) ได้ดังสมการ 3.12 ถึง 3.19

$$G_{nrf} = \frac{K_1' + 1 + (K_1' - 1)(f_s \omega_n T_r)^2 + s(K_1' + 1)T_r + s^2 T_r^2 K_1'}{s T_m' ((1 + s T_r)^2 + (f_s \omega_n T_r)^2)} \quad (3.12)$$

$$K_1' = \frac{2K_1 f_s}{i_{sc}} \quad (3.13)$$

$$K_1 = \frac{f_s \omega_n^2}{X_s} \cdot \left[\frac{1 + (f_s \omega_n T_r')^2}{1 + (f_s \omega_n T_r)^2} \right]^{0.5} \left[\frac{(T_r^2 - T_r'^2)}{(1 + (f_s \omega_n T_r')^2)^2} \right] \quad (3.14)$$

$$i_{sc} = \frac{1}{X_s} \cdot \left[\frac{1 + (f_s \omega_n T_r)^2}{1 + (f_s \omega_n T_r')^2} \right]^{0.5} \quad (3.15)$$

$$T_m = \frac{J \Omega_n}{M_n} \quad (3.16)$$

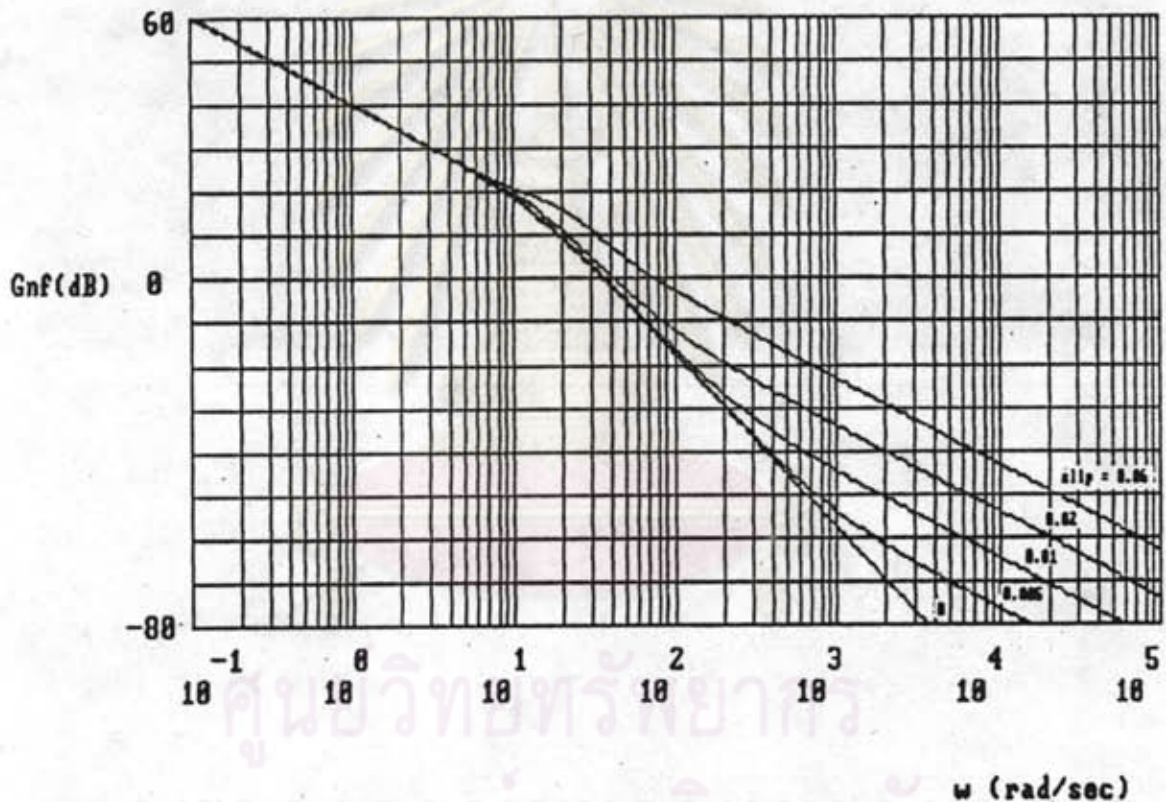
$$T_m' = \left[\frac{X_s}{X_h} \right]^2 \cdot \left[1 + (f_s \omega_n T_r')^2 \right] \cdot \frac{X_r}{\omega_n T_r} \cdot T_m \quad (3.17)$$

$$\Omega_n = \frac{\omega_n}{p} \quad (3.18)$$

$$M_n = \frac{3V_n I_{np}}{\omega} \quad (3.19)$$

- โดย T_m เป็นค่าคงตัวเวลาเชิงกล
 Ω_n เป็นค่าความถี่เชิงมุม
 M_n เป็นค่าแรงบิดปรากฏ
 J เป็นค่าโมเมนต์เฉื่อย (inertia)
 p เป็นจำนวนคู่ขั้วของมอเตอร์

จากสมการดังกล่าวข้างต้น และค่าพารามิเตอร์ของมอเตอร์ในหัวข้อที่ 2 สามารถพลอตรูปฟังก์ชันโอนย้ายวงรอบเปิดที่ค่าสลิปต่างๆโดยใช้โปรแกรม Math CAD (Math CAD Manual, 1987) ได้ดังภาพที่ 3.20 สังเกตได้ว่าค่าของสลิปมีผลอย่างมากต่อผลตอบแทนเชิงความถี่

ภาพที่ 3.20 ฟังก์ชันโอนย้ายวงรอบเปิดที่ค่าสลิปต่างๆ

สำหรับกรณีไม่มีโหลด ($f_u = 0$) จะได้ฟังก์ชันโอนย้ายมีลักษณะดังสมการ 3.20 และกรณีที่มีโหลดระบบ ($f_u = 0.06$) จะได้ดังสมการที่ 3.21

$$G_{nf}(s) \Big|_{f_u=0} = \frac{1}{sT_m'(1+sT_r)} \quad (3.20)$$

$$G_{nr}(s) \Big|_{s=0.08} = \frac{1}{sT_m'} \quad (3.21)$$

สำหรับวงจรมุมค่าที่เลือกใช้เป็นแบบ PI (proportional integral controller) โดยมีค่าดังสมการที่ 3.6 และออกแบบที่กรณีของโพลตรงๆ จะเขียนสมการของฟังก์ชันโอนย้ายวงรอบปิดได้ดังสมการ 3.22

$$G_{no}(s) = K_p \frac{(1+sT_1)}{sT_1} \cdot \frac{1}{sT_m'} \quad (3.22)$$

เลือกค่าอัตราขยาย K_p เพื่อให้ค่าความถี่ตัดข้ามอยู่ในย่านที่ค่าคงตัวเวลาเล็ก ที่ถูกละเลยไปยังไม่ส่งผลต่อเสถียรภาพ

ถ้าเลือกความถี่ตัดข้าม $\omega_1 = 100 \text{ rad/sec}$ จะได้

$$K_p = \omega_1 T_m' \quad (3.23)$$

$$\text{เมื่อเลือก} \quad T_1 = T_r \quad (3.24)$$

จากค่าพารามิเตอร์ของมอเตอร์จะคำนวณหาค่าได้ดังนี้

$$K_p = 1$$

$$T_1 = 0.08$$

ซึ่งสามารถออกแบบวงจรมอเตอร์ได้ดังภาพที่ 3.6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย